

INTERNATIONAL
DEBAT & ANALYSERedaktør: Flemming Rose
flemming.rose@jp.dk

I samarbejde med

Dansk Institut For Internationale Studier

Danmark satser på militær indsats i Afrika

Vi hører ikke meget om det, men dansk forsvar er engageret flere steder i Afrika. Der er afsat 125 mio. kr. til det såkaldte Sahel-initiativ, der skal bruges til stabilisering og forebyggelse af konflikter.

**KATJA LINDSKOV
JACOBSEN****JOHANNES
RIBER NORDBY**

Danmark har længe støttet udviklingsprojekter i udvalgte afrikanske lande. Det er dog først de seneste par år, at dansk forsvar er begyndt at engagere sig i projekter på kontinentet. Det ser ud til at være en blivende tendens. Med det nye Sahel-initiativ afsættes der 125 mio. kr., som også forsvaret skal have del i. Før man begynder at bruge pengene, er det værd at se på, hvad Danmark har lært af forswarets tidligere indsats i Østafrika. Især hvad angår politisk risikovillighed.

Dansk forsvar var allerede til stede i Afrika i 1960, da FN gennemførte sin første fredsbevarende operation på kontinentet, og siden da har dansk forsvar bidraget til en række FN-operationer i Afrika.

Det var først i 1990'erne, at man ud over udsendelser gennem FN indledte et selvstændigt militæringagement i Afrika. Der var tale om projekter til kapacitetsopbygning.

Denne form for militæringagement er båret af et ønske om at skabe større sikkerhed i Afrika ved at styrke kontinentets kapacitet til selv at håndtere konflikter – f.eks. gennem uddannelse af afrikanske styrker, som derefter kan indgå i fredsbevarende operationer.

Det første projekt blev iværksat i 1997. Det fokuserede på støtte til et regionalt træningscenter i Zimbabwe, hvor man uddannede styrker, der senere kunne indgå i fredsbevarende operationer. Pro-

jektet løb frem til 2002, hvor Danmark valgte at trække sig pga. den politiske situation i Zimbabwe.

I 2006 bidrog Danmark efter fransk anmodning til et projekt af samme karakter, nemlig opbygningen af et regionalt træningscenter i Mali.

Danmark sendte en militær rådgiver til hovedstaden Bamako for at bidrage med rådgivning og uddannelse af afrikanske tropper til fredsbevarende operationer.

Projektet endte i 2009. Projektet i Mali var en del af programmet Afrika for fred. Det var det første politiske spadestik til at gøre dansk forsvar til del af en samlet strategi for Afrika.

En strategi, der har udviklet sig til Den Globale Ramme og Freds- og Stabiliseringsfonden.

På forsvarsområdet er det hensigten at støtte tre større projekter: den kenyanske flåde, en fredsbevarende udrykningsstyrke i Rwanda

og en regional styrke kaldet East African Standby Force.

I Kenya støtter Danmark landets flåde med materiel og uddannelse for at gøre den bedre rustet til at håndtere problemer med pirateri. Vi bidrager med rådgivning og

” Det var først i 1990'erne, at man ud over udsendelser gennem FN indledte et selvstændigt militæringagement i Afrika.

økonomisk støtte til East African Standby Force, der også har base i Kenya, således at den regionale Standby Force kan afvikle øvelser, og i Rwanda støtter Danmark opbygningen af en militær udrykningsstyrke, der kan indsættes regionalt.

Det projekt er dog suspenderet på grund af tvivl om Rwandas rolle i konflikten i nabolandet DR Congo.

Så selvom vi ikke hører meget om det, er dansk forsvar allerede engageret i flere projekter i Afrika. Indsatsen forventes styrket i de kommende år. De 125 mio. kr., der afsættes til Sahel Initiativet, skal over fem år bruges på stabiliserings- og konfliktforebyggelsesopgaver.

Både Udenrigs- og Forsvarsministeriet skal være med til at løfte dem. I lyset af den forestående indsats i Vestafrika er det derfor vigtigt at se på, hvad man kan lære af de erfaringer, som forsvaret har gjort sig i Østafrika.

En vigtig pointe er, at støtte til militær kapacitetsopbygning ikke er risikofrit. Risikoen kan minime-

res ved at køre projekterne i en regional ramme med partnerskab. I donorenden sikrer en partnerskabsramme en institutionaliseret tilgang til, at den politiske risiko deles med andre. I modtagerenden sikrer en regional ramme, at man mindsker risikoen for, at et enkelt land tager en politisk drejning, som betyder, at et projekt må stoppes.

I forhold til Sahel-initiativet betyder det, at selvom Udenrigsministeriet har tradition for bilaterale projekter, er det nødvendigt at anerkende betydningen af en bredere regional/partnerskabsramme, når der er tale om militære kapacitetsprojekter. Det kan således blive relevant at køre militær kapacitetsopbygning gennem ECOWAS, den regionale sikkerhedsorganisation, eller gennem andre regionale træningscentre for at mindske risiciene.

En anden vigtig pointe er, at politisk vilje er afgørende, især i tilfælde, hvor risikoen er stor. Dette er også ofte de situationer, hvor behovet for støtte er påtrængende som f.eks. i Østafrika. Samarbejde mellem flere ministerier er nødvendigt, da militær kapacitetsopbygning ikke kan stå alene. I den forbindelse er det vigtigt at forholde sig til, om risikovilligheden i forskellige ministerier er afstemt.

I Østafrika har der været uenighed om, hvornår den politiske situation i Rwanda krævede, at et projekt med kapacitetsopbygning skulle stilles i bero. Den erfaring bør man tage hensyn til, når det overvejes, hvilke projekter dansk forsvar skal støtte i Vestafrika.

Katja Lindskov Jacobsen er ph.d., internationale relationer, MA, global politik og projektforsker inden for forsvars- og sikkerhedspolitik. **Johannes Riber Nordby** er orlogskaptajn, militær analytiker med speciale i forsvars- og sikkerhedspolitik.

© DIIS

Danske soldater om bord på et Hercules-fly var for et par måneder siden på vej til Mali med stop i Frankrig, hvorfra flyet skulle fragte ammunition til de franske styrker. Det danske materiel blev losset lodset for at give plads til franske forsyninger.

Arkivfoto: Finn Frandsen/Polfoto